

НОЩ НА УЧЕНИТЕ В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ДИПКУ

Рени Андонова,
д-р Елена Лавренцова,
Тракийски университет - Стара Загора

Заедно с редица европейски университети и съвместно с участниците в българския консорциум по проект *U*NIGHT* от София, Русе и Варна Старозагорският Тракийски университет в лицето на организатора на дейностите – Департамент за информация и повишаване квалификацията на учителите (ДИПКУ) празнува на 22 септември 2006 година “Нощ на учените”.

Празненството започна с откриване на изложба от детски рисунки и официално награждаване на победителите в конкурса. Разнообразни и разнопланови, наивни в своята непосредственост и неочаквано прозорливи в същината си при разкриване образа на учения, детските творби дълбоко развълнуваха публиката. Особено впечатляващи бяха рисунките на най-малките художници от детски градини начело с Християн Господинов (6 години) – победител в I възрастова група със своята творба „Мисли на младия учен”. След това се проведе забавна научно-познавателна викторина за малките участници с много закачки и награди и интерактивна игра: „Стани богат... на звезди”. Играта с използване на мултимедийни средства, разработена от ученици - възпитаници на Астрономическата школа при НАОП „Юри Гагарин”- Стара Загора от групата на астронома Пенка Ганчева, въвличаше участници в света на астрономията и предизвикваше техния интерес чрез умело подбрани въпроси и атрактивен начин на провеждането.

Успоредно с това събитие се състоя и тържествено откриване на Центъра за кариерно развитие към Тракийски университет. Ръководителят на центъра - гл. ас. Валентина Шарланова, изнесе презентация „Центърът за кариерно развитие към Тракийски университет и проект „Пазар на труда”. В семинарната зала на кариерния център с участието на студенти, преподаватели, работодатели, родители и гости на тържеството се състоя дискусия на тема „Бизнес, образование, наука - заедно в обществото на знанието”, по време на която бяха обсъдени остри и злободневни въпроси, свързани с необходимостта от задълбочаване на взаимодействието между тези три горепосочени сегмента.

Още продължаваше дискусията в кариерния център, когато „Салонът на технологиите” отвори своите врати за посетителите - преподаватели, студенти, научни работници и представители на бизнес-среди. Две мощни високотехнологични компании в региона - Медийни системи и Бултех 2000 (в лицето на д-р Димитър Йоргов и г-жа Валентина Георгиева) представиха разработваните и произвеждани от тях продукти - DVD дискове, млекоанализатори и др. Специално подготвени филми и мултимедийни презентации позволиха на всички участници - макар за кратко - да надникнат в творческите лаборатории, в „светая светих” на индустриалните изследователи за да разберат естеството на тяхната работа. Мнозина млади хора, присъстващи в залата, имаха възможност да осъществят непосредствена комуникация с представители на индустриално-изследователския сектор, както и да зададат интересувашите ги въпроси относно кариерните възможности, предлагани от високотехнологичните фирми в региона. Не по-малко интересна беше и следващата част в дейността на салона, по време на която ученици от Астрономическата школа при НАОП „Юри Гагарин” - Стара Загора - победители в различни международни програми и конкурси (“Докосни звезда”, “Ловци на небесни съкровища” и др.), представиха своите научноизследователски проекти и разработки в областта на физиката и астрономията. Завършвайки дейността на салона, ст.н.с. д-р Виолета Божанова от Института по памука и твърда царевича -

Чирпан предложи на всички негови посетители „да се спуснат от Космоса на Земята” и да надникнат в увлекателния свят на биотехнологиите, представен в една нестандартна мултимедийна презентация „Животът на растенията - отвътре и отвън”, съчетаваща в себе си научен и артистичен подход.

Под надслов „За учения с усмивка” в „научното кафене”, организирано в залата на департамента, се проведе открита дискусия на тема „Какво е да си учен или „човешкото лице” на изследователя”, където освен няколко интересни теми за обсъждане на посетителите бяха предложени и кафе, и напитки. Водещите - физиците гл. ас. Ангел Славчев и н.с. I ст. Ангел Манев, запазиха докрая бодрия шеговит тон, който предразполагаше всички участници свободно и непринудено да се включат в дискусията. Беше подчертано, че в разсъждения - без уравнения и черна дъска - всеки желаещ ще може да изрази мнението си относно какво е да си учен.

Водещият Ангел Славчев обяви, че е направено „социологическо проучване за електоралните нагласи” за същността, ролята и функциите на учения в обществото. За да бъдат въведени посетителите на „научното кафене” в темата, под формата на „пленарен доклад” в началото беше показан заснетия от екипа на ДИПКУ видеоматериал с деца от 24 ЦДГ „Радост” - Стара Загора, подготвен специално за проекта „Вечер на изследователя” в Стара Загора по аналогия с известна детска телевизионна рубрика „Без зъби”. Ангел Манев открои акцентите в разбиранията на децата за учения: той е с очила и брада (и двамата водещи са с очила), чете и пише. Другият водещ обърна внимание на аудиторията, че малките не се страхуват от учения, мислят го за добър човек и не си представят учения като жена. Но в дискусията веднага се включи доц. д-р Веселина Гаджева, зам.-ректор на Тракийски университет, която подчерта - от една страна - значението на жените в науката, а от друга - трудностите, които възникват от съчетаването на административната и научната работа с женската същност. Тя отбеляза, че българската жена е свикнала да носи „много дини под една мишница” и основният проблем е да намери време и си осигури комфорт в семейството.

Теодоси Теодосиев от ПМГ „Н. Обрешков” Казанлък - ръководител на ученическа школа по физика с големи постижения в национален и международен мащаб, също взе активно участие в дискусията. Той говори за ролята на преподавателя, който работи с младите, за мотивирането им да се заинтересуват от науката и за факторите, формиращи един бъдещ изследовател. Той подчерта, че още от ученическа възраст трябва да се търсят млади хора с качества и характери, „готови да вървят срещу течението”, дори те да са само 1%. С много примери той подчерта ролята на дисциплината, разказа за железния ред в престижните колежи по света. Но и само това не е достатъчно, необходимо е да се набляга на огромния труд, който трябва да се полага за да се достигне до научни постижения. Цитиран беше примерът на Япония, която от капитулирала от войната страна и без особени природни богатства, се е превърнала в световна икономическа сила с човешки материал и много труд.

Гл. ас. Ангел Славчев продължи дискусията, поставяйки въпроса, какво носи този труд на учения – кариера, титли и звания?! В резултат на обсъждането стана ясно, че в обществото далеч нееднозначно се приема и оценява този труд. Г-н Теодосиев допълни, че тук вече навлизаме в областта на ценностните измерения на едно общество - „ако иска да е богато, то ще инвестира в хората”. И отново пример – в Тайван за наука се отделя 9% от бюджета за да бъдат на гребена на вълната (за сравнение в България – само 0,5%). Останалите участници също се включиха в дискусията за същността на изследователския труд и за удовлетворението, което носи този труд на самия изследовател.

По време на непринудения и шеговит разговор се изясни, че учените на практика не са сухи и ограничени хора, а напротив, широко отворени към света, имат разностранни интереси в различни сфери на живота и притежават разнообразни заложби и таланти. Те обичат да съчиняват стихове, да рисуват, да свирят и да пеят, обичат както

върховете на познанието, така и земния шепот на природата, страстите и любовта. По време на „кафенето“ беше отбелязан любопитният факт, че 95% от учените са „нощни птици“ и творческият порив, вдъхновението ги обхваща най-вече след полунощ, „когато и Господ спи“. Бяха споменати и много увлекателни факти и истории, свързани с живота на учените.

Накрая, беше обобщено, че ученият не е „сухар“, а „сол на земята“, че без него самото човешко съществуване би било твърде скучно, сиво и прозаично, и че именно ученият, изследователят задава верен тон във всичко, което го обкръжава. Времето, определено за „научното кафене“, изтече неусетно, а самата проява се посрещна с голям интерес от учени, студенти, ученици и др. посетители.

Нощта на учените в Тракийски университет естествено достигна своята кулминация - музикално-поетичната част, включваща артистични изпълнения на учени, преподаватели, докторанти и студенти. Поезия и танци, песни и скечове, инструментални изпълнения и забавни фокуси, вицове и томболи - всичко се сля във вихъра на увеселителната забава, която разкри на публиката неподозирани таланти на учените. Ненапрасно в един от вестниците (Старозагорски новини от 28.09.2006, бр.189) журналистът Росица Ранчева шеговито отбеляза в своята статия, че се очаква „по случай 5 октомври - Деня на Стара Загора, ДИПКУ да се представи с концертна програма, поднесена от участниците в Нощта на учените“, като същевременно добави, че „единственото изискване е началото да бъде след 22 часа“. Вечерта в университета продължи до късно с разнообразни фотоизложби ("Пълното Слънчево затъмнение - Анталия 2006", "Животът на растенията" и др.), кино-маратон с научно-популярни филми, дискотека, освежителни напитки и увеселения. Но когато и последните, най-ентузиазирани участници в партито се разотидоха, уморени и отдъхнали едновременно, в тях остана една малка надежда на продължение, един копнеж по следващата Нощ на учените.